

full DOMINICAL

CARTA DOMINICAL

† JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Lleó XIII i la doctrina social de l'Església

Aquest mes de maig va fer 125 anys de la publicació de l'encíclica de Lleó XIII *Rerum Novarum*, promulgada el 15 de maig de 1891, que es considera un dels documents fonamentals de l'anomenada *doctrina social de l'Església*, o conjunt de declaracions oficials del Magisteri sobre qüestions socials. Aquesta encíclica fou el programa d'acció dels catòlics de tot el món i no sempre va ser ben compresa; fins al punt que al nostre país, en alguns ambients catòlics, es van arribar a fer actes de pregària per la *conversió* del Papa...

Amb tota raó, Lleó XIII és recordat sobretot com *el papa de la Rerum Novarum*, l'encíclica en què el papa Pecci plantejava les aleshores anomenades *qüestions noves*, com la qüestió obrera, la justícia social, el salari just i l'organització social. L'aniversari que he citat no ha tingut gaire ressò perquè no és un aniversari amb xifres rodones, però sens dubte mereix una reflexió i un record d'aquest Sant Pare, considerat el primer Papa social dels temps moderns. Al nostre país, Lleó XIII ha donat nom a una important institució social, creada pel cardenal Herrera Oria, en la qual col·laborà molt el sacerdot català Josep M. Guix, que fou vicari general i bisbe auxiliar de Barcelona i més tard bisbe de Vic.

El cardenal Gioacchino Pecci ocupà la seu de Sant Pere de 1878 a 1903. El seu pontificat, que durà 25 anys, està entre els més llargs de la història. Era un humanista format als jesuïtes, que expressava la seva vena poètica amb un gran domini tant del llatí com de l'italià. Gaudia de molt bona salut, i quan ja havia entrat en la dècada dels noranta anys i els seus col·laboradors li deien que potser viuria fins als cent anys, ell els responia amb ironia: «No poseu límits a la misericòrdia de Déu.»

El record de la *Rerum Novarum* i de Lleó XIII ens porta també a recordar el papa Francesc. Un Papa no solament format als jesuïtes, com el papa Pecci, sinó també ell mateix religiós jesuïta

abans de ser elegit bisbe de Roma. Em sembla que no és injust establir un paral·lelisme entre la *Rerum Novarum* i la recent encíclica de Francesc *Laudato si'*. Totes dues estan cridades a ocupar un lloc destacat en els manuals de la doctrina social de l'Església. La pri-

mera va introduir la qüestió social, i més concretament el problema obrer, en el pensament social cristià; i la segona —la del papa Francesc— ha incorporat a la doctrina social de l'Església la qüestió ecològica. Amb un aspecte molt significatiu: que el Papa estableix

una relació profunda entre la qüestió social en l'actualitat i la qüestió ecològica, que les ferides a l'ambient natural repercuteixen en ferides a l'ambient social i que el malbaratament de la creació repercuteix negativament sobretot sobre els pobles més pobres.

Desitjo que aquest breu comentari ens inviti a tots a esforçar-nos a conèixer millor i posar en pràctica tant com puguem el pensament social de l'Església, que no és un corpus doctrinal tancat i segellat per a sempre sinó que roman obert als nous problemes i reptes que els temps van plantejant a la humanitat.

ENTREVISTA

Projecte consolidat

MIREIA BARRERA

Arran de la celebració de les misses polifòniques a Barcelona, sorgit el 2012 per iniciativa d'un grup d'intel·lectuals, i donat que enguany començarà la cinquena temporada (<https://amicssmissespoll.wordpress.com>), el cor que les interpreta, Barcelona Ars Nova, dirigit per Mireia Barrera, ha iniciat un cicle de concerts, que avui diumenge (19 h) arriba a l'antic Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (c/ Lluís el Pia-dós, 1).

Com valoren l'experiència de les misses polifòniques?

Hem estat pioners a cantar tota una missa polifònica dins de la litúrgia, el lloc on va ser concebuda per ser interpretada. Cuidem molt la qualitat tant de la part litúrgica com de la musical amb uns oficiants selectes, com són Mn. Armand Puig i el P. Jordi-Agustí Piqué, i amb el grup vocal creat per a les misses polifòniques, Barcelona Ars Nova, format per cantants professionals d'alt nivell, especialistes en polifonia.

Què sents dirigint obres com aquestes?

Ha estat un descobriment meravellós i molt ric. Aquesta música ens porta a les arrels de les músiques posteriors i ajuda a comprendre molt millor com ha anat evolucionant i transformant-se la música al llarg dels segles. El fet que cantem dins de la litúrgia dóna una dimensió diferent a les obres, hi ha una gran comunió entre l'oficiant i jo, que porto la música, i la polifonia agafa un altre sentit dins de l'ofici.

Amb aquestes misses i concerts ens acostem més a la cultura musical i religiosa europea...

A Europa ja fa temps que es fan misses polifòniques. Per a nosaltres encara és una novetat, però l'assistència massiva de públic ens diu que hi ha un interès. A les misses hi ve gent creient que vol seguir la missa i alhora gaudir d'una música meravellosa; i també públic no creient, però fascinat pel projecte de la missa polifònica.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Tarda d'estiu amb dos avis

Vacances al poble de l'avi. Tarda d'estiu. El sol comença a declinar. L'avi i el nét de deu anys surten a passejar. Fa mitja hora que caminen i passen per davant d'una casa amb un petit jardí. Un senyor d'edat semblant a la de l'avi els saluda, els convida a entrar, a seure i a prendre un refresc. Els dos avis comencen a parlar i el nét es pregunta si l'avi que els acull deu tenir algun nét per jugar-hi. El qui enceta la conversa recorda a l'altre: «Fa cinquanta anys érem a colònies amb els escolans de la parròquia. Recordo molt bé aquells quinze dies: els companys, els monitors i els mossens. Des dels set anys fins entrada l'adolescència, la parròquia ens va omplir moltes hores i ens va oferir ensenyaments que ens han estat útils tota la vida. En general, els monitors i els mossens ens van ensenyar moltes coses. Coneixíem molts ensenyaments de l'Evangelí, però amb el seu testimoni vàrem aprendre a viure'ls i que calia servir els més desfavorits i estar-ne al costat. Ser escolà va ser per a mi un temps de molta activitat, de nous aprenentatges, de fer un servei i de passar-ho bé, de fer amistats duradores». «He observat les teves paraules, no abandono els camins prescrits» (Sl 17,4).

L'altre avi —el nét segueix preguntant-se si en aquella casa no hi ha cap nen com ell— entra en la conversa sobre la infantesa i l'adolescència i ho fa dient: «Jo no vaig ser escolà, però als deu anys ja anava a les activitats de l'aspirantat parroquial, i més tard al moviment juvenil. Entre jocs, tallers, cançons, excursions, tardes de dissabte i colònies, ens ensenyaven a ser bons fills, bons germans i bons companys; a estimar el treball i l'estudi; a ser nets i endreçats; a ser amables i ben educats; a ajudar en les feines de casa; a dir la veritat; a no tenir por de les dificultats; a estimar el silenci i la natura; el país... Tot estava sempre il·luminat pels ensenyaments de Jesús recollits a l'Evangelí, especialment en les benaurances». «Que la pau de Crist regni en els vostres cors [...]. I sigueu agraïts» (Col 3,15).

El nét, tot escoltant la conversa, pensava que li agradava tenir un avi que estimava i seguia Jesús, que ho havia passat tan bé quan era infant i que encara tenia amics d'aquella època. Seguia, però, trobant a faltar un altre nen a aquella casa. Haurien jugat junts, en aquella tarda d'estiu.

HECHOS DE VIDA

MN. JOSEP MARIA ALIMBAU

«Tu risa cárcel me arranca»

Manolillo era hijo de Josefina Manresa y del poeta Miguel Hernández. Su padre estaba en la cárcel. Su esposa lo llevaba a visitarle.

El poeta escribió:

«Al octavo mes ríes, hijo mío.
—Tu risa me hace libre.
—Tu risa me pone alas.
—Tu risa soledades me quita.
—Tu risa cárcel me arranca.
—Es tu risa la espada más victoriosa.
—Es tu risa rival del sol.
—Es tu risa... vida.

—¡No te derrumbes! ¡Nunca despiertes! ¡Ríete siempre!»

Bildad —uno de los tres sabios amigos de Job que fueron a asistirle y reconfortarle en las pruebas de la enfermedad de lepra y de las adversidades— dijo a Job, y así sucedió:

—«¡Dios puede llenar aún tu boca de risas, y tu vida de alegrías» (Jb 8,21).

Ver reír a un niño, reírse uno... son una necesidad, un gozo para la salud física, mental y espiritual del ser humano.

Lectures missa diària i santoral

25. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [Ac 4,33;5,12.27-33;12,1b-2 (o bé: Ac 11,19-21;12,1-2.24) / Sl 66 / 2Co 4,7-15 / Mt 20,20-28]. Diada de Sant Jaume (anomenat el Major), apòstol (†44, per Pasqua), de Betsaida, germà de Joan (fills de Zebedeu), patró d'Espanya. Santa Valentina, vg. i mr.

26. □ Dimarts [Jr 14,17-22 / Sl 78 / Mt 13,36-43]. Sant Joaquim i santa Anna, pares de la Verge Maria (tradicció iniciada s. II).

27. ■ Dimecres [Jr 15,10.16-21 / Sl 58 / Mt 13,44-46]. Sant Cugat (Cucufate), mr. barceloní (s. IV), d'origen africà, venerat, entre altres indrets, a Sant Cugat del Vallès. Santes Juliana i Semproniana, vgs. i mrs. de Mataró, patrones d'aquesta ciutat; sant Pantaleó, metge mr.; sant Celestí I, papa (422-432); sant Aureli, mr.; santa Natàlia, mr.

28. ■ Dijous [Jr 18,1-6 / Sl 145 / Mt 13,47-53]. Santa Caterina Thomàs, vg. agustina, de Mallorca; sant Víctor I, papa africà i mr.; beat Urbà II, papa (francès, 1088-1089); sants Nazari i Cels, mrs.; sant Ursus, abat; sant Pere Poveda, prev. i mr., fundador de la Institució Teresiana.

29. □ Divendres [Jr 26,1-9 / Sl 68 / Jn 11,19-27 (o bé: Lc 10,38-42)]. Santa Marta, germana de Maria i de Llätzer, amics de Jesús residents a Betània, patrona dels hostalers i taverners. Sant Adam, el primer humà; sant Felix III, papa (romà, 483-492).

30. ■ Dissabte [Jr 26,11-16.24 / Sl 68 / Mt 14,1-12]. Sant Pere Crisòleg (s. IV-V), bisbe de Ravena i doctor de l'Església. Màrtirs de Sant Joan de Déu (Calafell i altres indrets, 1936). Sants Abdó o Abdon i Senén (popularment Nin i Non), mrs., patrons dels hortolans; sant Justí de Jacobis, bisbe.

31. ■ † Diumenge vinent, XVIII de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Coh 1,2;2,21-23 / Sl 94 / Col 3,1-5.9-11 / Lc 12,13-21]. Sant Ignasi de Loiola (1491-1556), prev., basc, fundador de la Companyia de Jesús a Roma (SJ), jesuïtes, 1540).

DIUMENGE XVII DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre del Gènesi (Gn 18,20-32)

En aquells dies, el Senyor digué: «Quin clam tan fort a Sodoma i a Gomorra! Que n'és de greu el seu pecat! Hi baixaré a veure si tota la ciutat es comporta com ho denota aquest clam que m'arriba. Si no és tota la ciutat, vull saber-ho». Els dos homes que acompanyaven el Senyor se n'anaren en direcció a Sodoma, però Abraham es quedà encara davant el Senyor.

LLavors Abraham s'acostà i digué: «¿De debò que fareu desaparèixer tant el just com el culpable? Suposem que a la ciutat hi hagués cinquanta justos. ¿Els faríeu desaparèixer? ¿No perdonareu la població per amor dels cinquanta justos que hi hauria? Mai de la vida no podreu fer una cosa així! ¿Fer morir el just amb el culpable? ¿Que el just i el culpable siguin tractats igual? Mai de la vida! Vós que judiqueu tot el món, ¿us podríeu desentendre de fer justícia?». El Senyor respongué: «Si trobava a la ciutat de Sodoma cinquanta justos, per amor d'ells perdonaré tota la població». Abraham insistí: «Encara goso parlar al Senyor, jo que sóc pols i cendra. Suposem que per arribar als cinquanta justos en faltessin cinc. Per aquests cinc que falten, ¿destruiríeu tota la ciutat?». Ell contestà: «No la destruiria si hi trobava quaranta-cinc justos». Abraham li tornà a parlar: «Suposem que només n'hi hagués quaranta». Li respongué: «No ho faria per consideració a aquests quaranta». Abraham continuà: «Que el meu Senyor no s'enfadi si insisteixo: Suposem que només n'hi hagués trenta». Ell respongué: «No ho faria per consideració a aquests trenta».

Abraham insistí: «Encara goso parlar al meu Senyor. Suposem que només n'hi hagués vint». Ell contestà: «No la destruiria per consideració a aquests vint». Abraham insistí de nou: «Que el meu Senyor no s'enfadi si insisteixo per darrera vegada: Suposem que només n'hi hagués deu». Ell respongué: «No la destruiria per consideració a aquests deu».

Salm responsorial (137)

R. Senyor, sempre que us invocava m'heu escoltat.

Us enalteixo amb tot el cor, Senyor, / us vull cantar a la presència dels àngels. / Em prosterno davant el santuari. R.

Enalteixo el vostre nom, / perquè estimeu i sou fidel. / Sempre que us invocava, m'heu escoltat, / heu enfortit la meua ànima. R.

El Senyor és excels, però es mira els humils, / mentre que els altius, els esguarda de lluny. / Si passo entre perills, em guardeu la vida, / detureu amb la mà l'enemic. / La vostra dreta em salva. R.

Que el Senyor continuï afavorint-me. / El vostre amor perdura sempre. / Acabeu la vostra obra, Senyor. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses

(Col 2,12-14)

Germans, pel baptisme fóreu sepultats amb Crist, i amb ell també vau ressuscitar, perquè heu cregut en el poder de Déu que el va ressuscitar d'entre els morts. Vosaltres éreu morts per les vostres culpes i perquè vivíeu com incircumcisos, però Déu us donà la vida juntament amb el Crist, després de perdonar-vos generosament totes les culpes i de cancel·lar el compte desfavorable on constava el nostre deute amb les prescripcions de la Llei; Déu retirà aquest document i el clavà a la creu.

✠ Evangeli segons sant Lluc (Lc 11,1-13)

Un dia Jesús pregava en un indret. Quan hagué acabat, un dels deixebles li demanà: «Senyor, ensenyeu-nos una pregària com la que Joan ensenyà als seus deixebles». Jesús els digué: «Quan pregueu digueu: Pare, que sigui honorat el vostre nom, que vingui el vostre Regne, doneu-nos cada dia el nostre pa, i perdoneu-nos els pecats, que nosaltres mateixos també perdonem tots els qui ens han ofès, i no permeteu que caiguem en la temptació».

Després els deia: «Si algú té un amic, i aquest el va a trobar a mitjanit i li diu: Amic, deixa'm tres pans, que acaba d'arribar de viatge un amic meu i no tinc res per donar-li. ¿Qui de vosaltres li respondria de dins estant: No m'amoinis; la porta ja és tancada i jo i els meus fills ja som al llit; no em puc aixecar a donar-te'ls? Us asseguro que, si no us aixecàveu per fer un favor a l'amic, la mateixa impertinència us obligaria a aixecar-vos per donar-li tots els pans que necessita. I jo us dic: demaneu, i Déu us donarà, cerqueu, i trobareu, truqueu, i Déu us obrirà, perquè tothom qui demana obté, tothom qui cerca troba, a tothom qui truca, li obren. Si un fill demana un peix al seu pare, ¿qui de vosaltres li donaria una serp en lloc del peix? O bé, si li demana un ou, ¿qui de vosaltres li donaria un escorpió? Penseu, doncs, que si vosaltres que sou dolents sabeu donar coses bones als vostres fills, molt més el Pare del cel donarà l'Esperit Sant als qui l'hi demanen».

Lectura del libro del Gènesi (Gn 18,20-32)

En aquellos días, el Señor dijo: «El clamor contra Sodoma y Gomorra es fuerte y su pecado es grave: voy a bajar, a ver si realmente sus acciones responden a la queja llegada a mí; y si no, lo sabré».

Los hombres se volvieron de allí y se dirigieron a Sodoma, mientras Abrahán seguía en pie ante el Señor.

Abrahán se acercó y le dijo: «¿Es que vas a destruir al inocente con el culpable? Si hay cincuenta inocentes en la ciudad, ¿los destruirás y no perdonarás el lugar por los cincuenta inocentes que hay en él? ¡Lejos de ti tal cosa!, matar al inocente con el culpable, de modo que la suerte del inocente sea como la del culpable; ¡lejos de ti! El juez de toda la tierra, ¿no hará justicia?».

El Señor contestó: «Si encuentro en la ciudad de Sodoma cincuenta inocentes, perdonaré a toda la ciudad en atención a ellos». Abrahán respondió: «¡Me he atrevido a hablar a mi Señor, yo que soy polvo y ceniza! Y si faltan cinco para el número de cincuenta inocentes, ¿destruirás, por cinco, toda la ciudad?». Respondió el Señor: «No la destruiré, si es que encuentro allí cuarenta y cinco». Abrahán insistió: «Quizá no se encuentren más que cuarenta». Él le dijo: «En atención a los cuarenta, no lo haré». Abrahán siguió hablando: «Que no se enfade mi Señor si sigo hablando. ¿Y si se encuentran treinta?». Él contestó: «No lo haré, si encuentro allí treinta».

Insistió Abrahán: «Ya que me he atrevido a hablar a mi Señor, ¿y si se encuentran allí veinte?». Respondió el Señor: «En atención a los veinte, no la destruiré». Abrahán continuó: «Que no se enfade mi Señor si hablo una vez más: ¿Y si se encuentran diez?». Contestó el Señor: «En atención a los diez, no la destruiré».

Salmo responsorial (137)

R. Cuando te invoqué, me escuchaste, Señor.

Te doy gracias, Señor, de todo corazón, / porque escuchaste las palabras de mi boca; / delante de los ángeles tañeré para ti; / me prostraré hacia tu santuario. R.

Daré gracias a tu nombre: / por tu misericordia y tu lealtad, / porque tu promesa supera tu fama. / Cuando te invoqué, me escuchaste, / acreciste el valor en mi alma. R.

El Señor es sublime, se fija en el humilde, / y de lejos conoce al soberbio. / Cuando camino entre peligros, / me conservas la vida; / extiendes tu mano contra la ira de mi enemigo. R.

Tu derecha me salva. / El Señor completará sus favores conmigo. / Señor, tu misericordia es eterna, / no abandones la obra de tus manos. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Colosenses

(Col 2,12-14)

Hermanos: Por el bautismo fuisteis sepultados con Cristo y habéis resucitado con él, por la fe en la fuerza de Dios que lo resucitó de los muertos. Y a vosotros que estabais muertos por vuestros pecados y la incircuncisión de vuestra carne, os vivificó con él. Canceló la nota de cargo que nos condenaba con sus cláusulas contrarias a nosotros; la quitó de en medio, clavándola en la cruz.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 11,1-13)

Una vez que estaba Jesús orando en cierto lugar, cuando terminó, uno de sus discípulos le dijo: «Señor, enséñanos a orar, como Juan enseñó a sus discípulos». Él les dijo: «Cuando oréis, decid: "Padre, santificado sea tu nombre, venga tu reino, danos cada día nuestro pan cotidiano, perdónanos nuestros pecados, porque también nosotros perdonamos a todo el que nos debe, y no nos dejes caer en tentación"».

Y les dijo: «Suponed que alguno de vosotros tiene un amigo, y viene durante la medianoche y le dice: "Amigo, préstame tres panes, pues uno de mis amigos ha venido de viaje y no tengo nada que ofrecerle"; y, desde dentro, aquel le responde: "No me molestes; la puerta ya está cerrada; mis niños y yo estamos acostados; no puedo levantarme para dártelos"; os digo que, si no se levanta y se los da por ser amigo suyo, al menos por su importunidad se levantará y le dará cuanto necesite».

Pues yo os digo a vosotros: Pedid y se os dará, buscad y hallaréis, llamad y se os abrirá; porque todo el que pide recibe, y el que busca halla, y al que llama se le abre. ¿Qué padre entre vosotros, si su hijo le pide un pez, le dará una serpiente en lugar del pez? ¿O si le pide un huevo, le dará un escorpión? Si vosotros, pues, que sois malos, sabéis dar cosas buenas a vuestros hijos, ¿cuánto más el Padre del cielo dará el Espíritu Santo a los que le piden?».

Petit tractat sobre la pregària

ORIOI TUÑÍ, SJ

L'evangeli d'avui presenta un petit tractat sobre la pregària, sense pretensions de cap mena. Probablement ja sabem que Lluc és l'evangelista que més cops esmenta la pregària de Jesús i que té cura d'instruir el lector de com s'ha de pregar. Precisament aquest és el motiu que obre el text d'avui.

Jesús està pregant i, en acabar, un dels deixebles li demana que els ensenyi a pregar com Joan Baptista va ensenyar els seus deixebles. Es tracta d'un estil de pregària, no d'una pregària concreta. En la tradició jueva, els mestres tenien diferents formes de pregar i diferents formes de beneir. Això ve a dir que Jesús té una certa forma de pregar, que és la que els deixebles volen aprendre. El Pare nostre, en aquest context, no és només una pregària de Jesús sinó l'estil de la pregària de Jesús. Per això la versió de Lluc, en contrast amb la de Mateu, és més breu i concisa.

L'estil de la pregària de Jesús és també de pregària reiterada i perseverant. Aquest és el sentit de la comparació de l'amic que arriba a demanar pa a mitjanit. En aquesta comparació hi ha implícit un tret de la pregària de Jesús que ja ha aparegut en la segona part del Parenostre. La pregària de Jesús és una pregària de petició. La petitesa humana s'ha de situar en la seva veritable dimensió.

Però l'ensenyament més pregon del tema de la pregària, i més en concret de la pregària de petició, ve al final del fragment d'avui: «Si vosaltres, que sou dolents, sabeu donar coses bones als vostres fills, molt més el vostre Pare del cel donarà l'Esperit Sant als qui l'hi demanen». És un text de la font comuna amb Mateu (Q). Però Lluc, en comptes de dir «molt més el vostre Pare del cel donarà coses bones a qui les hi demanen», diu que el Pare donarà l'Esperit Sant. Amb això està dient que l'objecte de la pregària de petició del cristià és l'Esperit Sant. Un ensenyament que respon plenament a l'estil de la pregària de Jesús (cf. l'Esperit que baixa damunt Jesús mentre prega en el baptisme).

AGENDA

Activitats del senyor arquebisbe

Del 24 al 28, participarà en els actes de la Jornada Mundial de la Joventut a Cracòvia.

Actes

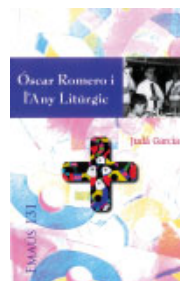
Concert en agraïment de la serventa de Déu Rosa Deulofeu. Dijous 28 de juliol (20 h), concert de piano a càrrec de Paul Molin. A la basílica de Santa Maria del Pi (pl. del Pi, 7). Aportació: 10 euros.

Exercicis

«**Guarits i alliberats per la Misericòrdia**». Exercicis espirituals organitzats per l'Associació Civitas Dei, amb l'espiritualitat de Renovació Carismàtica. De l'1 al 6 d'agost, a la Casa espiritualitat Mare Ràfols, de Vilafranca del Penedès (Parc Molí d'en Rovira, s/n). Predicats per Mn. Joaquim Climent Abad, en un clima de silenci, compartir fraternalment, formació i pregària. Info i inscripcions: Juanjo i Araceli, t. 938 206 445.

«**Les obres de misericòrdia són un camí de felicitat**». Exercicis espirituals organitzats pels Grups d'Oració i Amistat (GOA), per viure un temps de reforç espiritual en un espai de silenci i pregària. Del 16 al 20 d'agost, a la Casa d'Espiritualitat Maria Immaculada, de Tiana (c/ Edith Llaurador, 22). Sota la direcció de Mn. Joan Güell. Inscripcions, fins al 12 d'agost, al t. 932 181 005.

Llibres

Óscar Romero i l'Any Litúrgic, de Judá García (CPL, col·lecció Emaús, n. 131, 164 pàg.). Aquest capellà salvadorenc analitza en aquest llibre les homilies d'Óscar Romero, arquebisbe de Sant Salvador, que va dedicar la seva vida al servei de l'Evangeli en una societat marcada per l'opressió i la pobresa. Fou proclamat màrtir i beat el 23 de maig de 2015. L'autor del llibre explica la visió que Mons. Romero tenia de l'any litúrgic, que era el cor de la seva pastoral i del seu compromís amb els més pobres i perseguits. Mons. Romero va ser assassinat mentre celebrava l'eucaristia el 24 de maig de 1980.

BREUS

Centenari del Casal del Sord

El passat 18 de juny, a la catedral de Barcelona, l'arquebisbe Omella va presidir una eucaristia amb motiu del centenari del Casal del Sord de Barcelona, una entitat sense ànim de lucre amb més de 400 socis, que vetlla per totes les persones amb disminució auditiva. La missa i l'homilia de l'arquebisbe van ser traduïdes en llenguatge de signes per Mn. Xavier Pagès, consiliari de l'atenció pastoral a les persones sordes de l'arxidiòcesi de Barcelona. Hi varen assistir 300 persones sòcies d'aquesta entitat.

FONT: RAMON RIPOLL

«Sou missioners i sembradors»

veure els fruits del que feu, però heu de ser pacients, respectant els temps de Déu i sabent que la vostra feina és sembrar la fe en el cor dels vostres amics i companys».

Això va dir l'arquebisbe Omella en la trobada amb els responsables de les activitats de la Delegació de Pastoral de Joventut de la nostra diòcesi. En una reunió amb el delegat, Mn. Bruno Bérchez, el secretari tècnic, Francesc Figueras i els joves que col·laboren amb la delegació, l'arquebisbe els va convidar a ser missioners i sembradors.

«Ja sé que teniu ganes de

CARTA DOMINICAL

† JUAN JOSÉ OMELLA OMELLA
Arzobispo de Barcelona

León XIII y la doctrina social de la Iglesia

Este mes de mayo ha hecho 125 años de la publicación de la encíclica de León XIII *Rerum Novarum*, promulgada el 15 de mayo de 1891, que se considera uno de los documentos fundamentales de la llamada doctrina social de la Iglesia, o conjunto de declaraciones oficiales del Magisterio sobre cuestiones sociales. Esta encíclica fue el programa de acción de los católicos de todo el mundo y no siempre fue bien comprendida; hasta el punto de que en nuestro país, en algunos ambientes católicos, se llegaron a hacer actos de oración por la *conversión* del Papa...

Con toda razón, León XIII es recordado sobre todo como el papa de la *Rerum Novarum*, la encíclica en la que

el papa Pecci planteaba las entonces llamadas *cuestiones nuevas*, como la cuestión obrera, la justicia social, el salario justo y la organización social. El aniversario que he citado no ha tenido mucho eco porque no es un aniversario de cifras redondas, pero sin duda merece una reflexión y un recuerdo de este Papa, considerado el primer Papa social de los tiempos modernos. En nuestro país, León XIII ha dado nombre a una importante institución social, creada por el cardenal Herrera Oria, en la que colaboró mucho el sacerdote catalán Josep M. Guix, que fue vicario general y obispo auxiliar de Barcelona y más tarde obispo de Vic.

El cardenal Gioacchino Pecci ocupó la sede de San Pedro de 1878 a

1903. Su pontificado, que duró 25 años, está entre los más largos de la historia. Era un humanista formado en los jesuitas, que expresaba su vena poética con un gran dominio tanto del latín como del italiano. Gozaba de muy buena salud, y cuando ya había entrado en la década de los noventa años y sus colaboradores le decían que quizá viviría hasta los cien años, él les respondía con ironía: «No ponga límites a la misericordia de Dios.»

El recuerdo de la *Rerum Novarum* y de León XIII nos lleva también a recordar al papa Francisco. Un Papa no sólo formado en los jesuitas, como el papa Pecci, sino también él mismo religioso jesuita antes de ser elegido obispo de Roma. Me parece que no es injusto establecer un paralelismo entre la *Rerum Novarum* y la reciente encíclica de Francisco *Laudato si'*. Ambas están llamadas a ocupar un lugar destacado en los manuales de la doctrina social de la Iglesia.

La primera introdujo la cuestión social, y más concretamente el problema obrero, en el pensamiento social cristiano; y la segunda —la del papa Francisco— ha incorporado a la doctrina social de la Iglesia la cuestión ecológica. Con un aspecto muy significativo: que el Papa establece una relación profunda entre la cuestión social en la actualidad y la cuestión ecológica, que las heridas al ambiente natural repercuten en heridas al ambiente social y que el despilfarro de la creación repercute negativamente sobre todo sobre los pueblos más pobres.

Deseo que este breve comentario nos invite a todos a esforzarnos en conocer mejor y poner en práctica tanto como podamos el pensamiento social de la Iglesia, que no es un corpus doctrinal cerrado y sellado para siempre sino que permanece abierto a los nuevos problemas y retos que los tiempos van planteando a la humanidad.